

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Starea actuală a bazinelor de apă din RM. Cerințe tehnice pentru exploatare.

AGENȚIA "APELE MOLDOVEI"
Mariana CODREANU, șef adjunct
Direcția Managementul Resurselor de Apă

Legea apelor nr. 272 din 23.12.2011, art.4.

Art.4. 1) **apa reprezintă o resursă naturală regenerabilă, vulnerabilă și limitată, un element indispensabil pentru viață și societate, un factor determinant în menținerea echilibrului ecologic, o materie primă pentru activități productive, o sursă de energie și o cale de transport.**

(2) Apa nu este un produs comercial oarecare, ci un patrimoniu natural, care trebuie protejat, tratat și apărut ca atare.

(3) Apa face parte din domeniul public al statului.

(4) Orice persoană fizică sau persoană juridică are dreptul la folosința apei în condițiile prezentei legi.

Art. 24. Priorități la folosința apei

(2) În cazul în care planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic nu specifică o altă ordine de priorități la folosința și la alocarea apei, inclusiv a celei subterane, folosința specială a apei va fi conformată următoarelor priorități:

a) irigarea și adăpatul animalelor;

b) activitățile industriale, inclusiv activitățile miniere și activitățile în agroindustrie;

c) pescuitul și piscicultura;

d) generarea de hidroenergie, sportul și agrementul

**HG 977 din 16 august 2016 *cu privire la aprobarea
Regulament-tip de exploatare a lacurilor de
acumulare/iazurilor***

- **Conform pct.3 - *deținătorii lacurilor de acumulare/iazurilor care nu dispun de regulamente proprii de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor vor asigura perfectarea acestora până la 31 decembrie 2017;***
- **Conform pct.5 - *deținătorii lacurilor de acumulare/iazurilor vor asigura accesul altor utilizatori de apă pentru amplasarea și/ sau utilizarea prizei de apă în condițiile stabilite de regulamentele proprii de exploatare a lacului de acumulare/iazului.***
- **-Accesul la folosința specială a apei din lacurile de acumulare/iazuri se va acorda utilizatorilor de apă în funcție de **prioritățile** stabilite conform prevederilor legale.**

Hotărîrea Guvernului nr. 1202 din 08.11.2001 ***Cu privire la unele măsuri pentru reglementarea utilizării bazinelor de apă :***

- pct. 7 – obligă utilizatorii de apă să efectueze din contul mijloacelor financiare proprii lucrările de reparație curentă și capitală a construcțiilor hidrotehnice și de consolidare a malurilor în limitele acvatoriului obiectelor acvatice;
- pct.8 - Deținătorii bazinelor de apă sunt responsabili de starea tehnică a digurilor, construcțiilor hidrotehnice și fâșiilor riverane de protecție

Inventarierea bazinelor de apă și starea construcțiilor hidrotehnice

În anul 2017 au fost evaluate **3900 bazine de apă**, nu s-a efectuat inventarierea în Briceni, Cantemir, Ocnița, Soroca, mun. Bălți.

- sunt secate – 166 unități;
- au pașaport tehnic – 160 unități;
- au regulament de exploatare – 158 unități;
- au baraj avariat – 537 unități;
- au deversor avariat – 289 unități;
- au evacuator avariat – 169 unități.

REGULAMENTUL-TIP DE EXPLOATARE A LACURILOR DE ACUMULARE/IAZURILOR

- Regulamentul-tip de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor :
 - reglementează modul de întocmire a regulamentului lacurilor de acumulare/iazurilor;
 - stabilește criteriile generale pentru exploatarea acumulărilor de apă, indiferent de forma de proprietate, construite conform cerințelor actelor normative și legislative în vigoare, în scopul exploatării lor corecte și durabile, și se aplică față de orice persoană fizică sau juridică care deține și gestionează lacuri de acumulare/iazuri.
- Prevederile Regulamentului-tip trebuie să fie respectate de către toate persoanele fizice și juridice, antrenate în proiectarea, construcția și exploatarea lacurilor de acumulare/ iazurilor, în funcție de cerințele tehnice de proiectare și parametrii tehnici de exploatare.
- Regulamentul de exploatare a lacului de acumulare/iazului, reprezintă documentul principal al deținătorului lacului de acumulare/iazului, în baza căruia trebuie să fie utilizate resursele de apă ale acestuia și alte resurse naturale, respectând condițiile de protecție a mediului înconjurător, precum și îndeplinirea obligațiilor de întreținere și reparație a construcțiilor hidrotehnice în termenele prevăzute în cartea tehnică a construcțiilor hidrotehnice, în conformitate cu actele normative, bazate pe observațiile asupra comportării construcțiilor în exploatare

Regulamentul de exploatare a lacului de acumulare/iazului va conține:

- date generale privind lacul de acumulare/iazul;**
- organizarea exploatării;**
- regimul hidrologic de funcționare a construcțiilor de regularizare;**
- reguli de exploatare a lacului de acumulare/iazului;**
- măsuri de respectare a cerințelor privind protecția civilă, prevenirea și lichidarea consecințelor în caz de pericol și apariție a inundațiilor (situațiilor excepționale);**
- măsuri privind respectarea tehnicii securității;**
- dări de seamă și rapoarte;**
- anexele stabilite în prezentul Regulament-tip**

Anexele stabilite în Regulamentul –tip

- fișa tehnică;**
- registrul de observații asupra nivelului apei în lacul de acumulare/iazul, în piezometre și asupra calității apei lacului de acumulare/iazului;**
- registrul de dispoziții și de evidență a serviciilor la lacul de acumulare/iaz;**
- registrul de observații asupra stării construcțiilor, cuvetei și deformării malurilor lacului de acumulare/iazului;**
- registrul de instructaj privind tehnica securității, regulile de exploatare și înregistrarea cazurilor de încălcare a regulilor;**
- registrul de evidență a reparațiilor și lucrărilor de întreținere sau de reconstrucție a tuturor construcțiilor lacului de acumulare/iazului.**

Deținătorul lacului de acumulare/iazului trebuie să posede și să păstreze următoarea documentație:

- cartea tehnică a lacului de acumulare/iazului și ale tuturor construcțiilor, conform anexei nr.6 la Regulamentul de recepție a construcțiilor și instalațiilor aferente, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 285 din 23 mai 1996;
- procesele-verbale anuale ale comisiei privind analiza stării tehnice a lacului de acumulare/iazului;
- graficele de lucru ale lacului de acumulare aprobate pe anul curent;
- instrucțiunile de producere și de funcție a persoanelor care efectuează exploatarea;
- instrucțiuni privind tehnica securității și protecția muncii.

Exploatarea tehnică a lacului de acumulare/iazului se realizează nemijlocit de deținător sau acesta poate angaja, în bază de contract, personal tehnic competent și include:

- dirijarea operativă (zilnică) a construcțiilor tehnice ale lacului de acumulare, în scopul creării rezervei necesare de apă în lacul de acumulare și utilizării acesteia conform cotelor de nivel și debitelor recomandate;
- întreținerea stării tehnice a tuturor construcțiilor și a cuvetei conform normelor în vigoare, standardelor și directivelor metodice;
- întreținerea fîșiilor riverane de protecție;
- coordonarea regimurilor hidrologice cu autoritatea de specialitate pentru gospodărirea apelor;
- supravegherea regimului hidrologic, cotelor de nivel și debitelor de exploatare a lacului de acumulare/iazului;
- monitorizarea stării construcțiilor și întreținerea acestora în stare de funcționare;
- efectuarea lucrărilor de reparație (cu forțe proprii sau cu antrenarea organizațiilor specializate);
- executarea oportună a lucrărilor de amenajare a teritoriului;
- întocmirea cărții tehnice;
- paza;

Important !

- Toate lacurile de acumulare/iazurile, fără excepție, amplasate pe teritoriul Republicii Moldova trebuie să aibă, în mod obligatoriu, regulament propriu de exploatare și cartea tehnică (pct 141);
- În cazul în care este modificată destinația lacului de acumulare/iazului sau utilizarea resurselor de apă ale acestuia, trebuie modificat și regulamentul de exploatare;
- Exploatarea lacului de acumulare/iazului se efectuează de personal instruit. Deținătorul lacului de acumulare/iazului poartă răspundere pentru instruirea profesională a personalului;
- Reparația capitală a construcțiilor hidrotehnice se va efectua în baza unui proiect de execuție, coordonat conform cerințelor de proiectare și executare a lucrărilor;
- Exploatarea iazurilor antierozionale constă în menținerea permanentă a lor fără apă în cuveta acestuia. Pentru aceasta, dimensiunile hidraulice ale evacuatorului de apă se calculează în așa fel ca acestea să stea permanent deschise;

- Pct. 62. **Reparația curentă se programează pentru a lichida defectele și deteriorările mici în construcții și se execută, de regulă, fără a întrerupe funcționarea sistemului și fără a reduce nivelul apei în lacul de acumulare.** Reparația unor construcții aparte se execută în perioada de întrerupere temporară a funcționării acestora, sau în perioada de funcționare cu sarcină parțială.
- Pct.13. În cazul apariției unor deteriorări sau abateri de la funcționarea normală a construcțiilor și utilajului, deținătorul lacului de acumulare/iazului este obligat să organizeze imediat efectuarea expertizei tehnice cu participarea experților tehnici atestați, iar deteriorările depistate sau abaterile de la funcționarea normală a construcțiilor și utilajului să fie înlăturate de către deținător, în baza raporturilor contractuale ale acestuia.
- Deținătorii lacurilor de acumulare/iazurilor sînt obligați să informeze în decurs de 24 ore, despre accidente tehnice care au avut loc la exploatarea acestor construcții, Inspecția de Stat în Construcții, autoritățile publice locale, organele supravegherii de stat de protecție a mediului și autoritățile de gospodărire a apelor.

PROTECȚIA CIVILĂ, MĂSURILE DE PREVENIRE ȘI LICHIDARE A CONSECINȚELOR ÎN CAZ DE PERICOL ȘI DE APARIȚIE A INUNDAȚIILOR (STUAȚIILOR EXCEPȚIONALE)

- Protecția civilă reprezintă un sistem de măsuri și acțiuni întreprinse în vederea asigurării protecției populației, proprietății în condiții de calamități naturale, avarii și catastrofe și se realizează conform principiului teritorial de protecție în corespundere cu organizarea administrativ-teritorială cuprinzând toate ramurile economiei locale, indiferent de forma de proprietate și poartă un caracter obligatoriu;
- Deținătorul lacului de acumulare/iazului, în baza Legii cu privire la protecția civilă, este obligat să elaboreze Planul măsurilor de protecție civilă a obiectului acvatic, ce prevede măsuri de prevenire și acțiuni adecvate în vederea lichidării consecințelor, coordonate cu organul respectiv de protecție civilă și aprobat de președintele Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova;
- Pentru lacurile de acumulare/iazurile care se proiectează și pentru cele ce se află în exploatare, este prevăzut stocul de materiale și mijloace de apărare împotriva inundațiilor, ghețurilor și combaterea efectelor poluărilor accidentale. Acestea trebuie să fie depozitate într-o magazie situată cât mai aproape de baraj. În magazie trebuie să se găsească lopeți, cazmale, târnăcoape, greble, cângi, găleți, frînghii, cabluri, scînduri, ciment, bitum, vopsea, adezivi, furtunuri, saci, folii, bărci, colaci de salvare, cizme, lanterne etc.

Pct.22. În caz de situații de pericol sport sau accident, deținătorul lacului de acumulare/iazului comunică imediat autorităților publice centrale și locale, Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, autorităților de protecție a mediului, precum și deținătorilor lacurilor de acumulare/iazurilor din aval, despre modificările regimului de evacuare a apei și efectuează micșorarea nivelului mai jos de nivelul normal de retenție în coordonare cu autoritatea administrativă de gestionare a apelor.

Situații de pericol de accident se consideră:

- a) avertizarea despre formarea viiturilor;
- b) distrugerea unei construcții sau a unui element al acesteia, care poate provoca un accident general;
- c) surparea, deformarea periculoasă sau alunecarea taluzurilor barajului care pot influența integritatea barajului;
- d) depășirea nivelului apei în lacul de acumulare peste cel admis de proiect;
- e) sporirea debitelor de filtrare în sistemul de drenaj peste valoarea proiectată, mai ales în cazul apariției semnelor simptomatice de sufozie;
- f) apariția fisurilor pe taluzul amonte sau cel din aval al barajului de pământ mai sus de prisma de drenaj;
- g) apariția scurgerilor de apă printre corpul barajului de pământ și suprafața construcțiilor de beton din aval (de-a lungul construcțiilor de evacuare a apei, culeelor de pod, pereților de sprijin, care despart corpul barajului de pământ și a construcțiilor de beton etc.);
- h) poluarea lacului de acumulare cu poluanți în concentrații ce depășesc concentrația maximă admisibilă;
- i) evacuări de ape poluate în aval de baraj;
- j) stoparea evacuărilor de debite ecologice.

REGULAMENTUL cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic în domeniul autorizării de mediu pentru folosința specială a apei, aprobat prin HG nr.894 din 12.11.2013

- Ghișeul unic în domeniul autorizării de mediu pentru folosința specială a apei este o platformă comună de acces și un mecanism care permite solicitantului să se adreseze unei singure autorități publice, abilitată, conform legislației în vigoare, care are obligația să asigure coordonarea condițiilor de folosință specială a apei cu Serviciul Supravegherii de Stat a Sănătății Publice, Agenția „Apele Moldovei”, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, Serviciul Piscicol, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, conform competențelor funcționale atribuite prin lege.

Funcționarul de la Ghișeul unic efectuează următoarele acțiuni:

- informează solicitantul cu privire la procedura de depunere și examinare a cererii de eliberare a autorizației de mediu pentru folosința specială a apei, actele care urmează a fi prezentate, modul de coordonare a condițiilor de folosință specială a apei prin intermediul Ghișeului unic, precum și cu privire la procedura de eliberare a autorizației de mediu pentru folosința specială a apei, conform Legii apelor nr. 272 din 23 decembrie 2011;
- recepționează cererea de eliberare a autorizației de mediu pentru folosința specială a apei;
- verifică corectitudinea și completitudinea cererii de eliberare a autorizației de mediu pentru folosința specială a apei;
- stabilește autenticitatea și legalitatea actelor prezentate odată cu cererea de eliberare a autorizației de mediu pentru folosința specială a apei;
- acceptă sau restituie cererea de eliberare a autorizației de mediu pentru folosința specială a apei;
- procesează și transmite autorităților publice cererea de eliberare a autorizației de mediu pentru folosirea specială a apei, însoțită de actele prevăzute în vederea coordonării condițiilor de folosință specială a apei;
- asigură corectitudinea, integritatea și protecția informației procesate și transmise prin intermediul Ghișeului unic;
- eliberează autorizația de mediu pentru folosirea specială a apei.

Nu este acceptată spre examinare cererea de eliberare a autorizației de mediu pentru folosința specială a apei, în cazul în care:

- cererea nu este întocmită conform formularului aprobat prin ordinul autorității competente pentru folosința specială a apei sau nu este semnată corespunzător;
- actele anexate la cerere nu sînt întocmite în conformitate cu legislația în vigoare;
- setul de acte prezentat nu conține toate documentele prevăzute de anexa la prezentul Regulament.

LISTA ACTELOR solicitate pentru eliberarea autorizației de mediu pentru folosința specială a apei din diferite surse pentru irigare

- Documentul care atestă dreptul de proprietate sau de folosință asupra terenului pe care este situat corpul de apă, asupra construcțiilor hidrotehnice, precum și a altor construcții destinate folosinței apelor;
- Planul și/sau schema terenului, cu indicarea construcțiilor hidrotehnice, după caz, a mijloacelor de măsurare a cantității de apă care urmează a fi folosită și deversată, precum și a altor construcții destinate folosinței apelor;
- Pașaportul prizei de apă;
- Regulamentul de exploatare a barajelor, iazurilor și a lacurilor de acumulare;
- Calculele cantității de apă care urmează a fi folosită și a volumului de ape uzate;
- Planul de acțiuni/investiții privind protecția resurselor de apă în perioada de folosință a apei;
- Rezultatele analizelor fizico-chimice și/sau bacteriologice ale apei;
- Contractul pentru folosirea sectorului de subsol;
- Dovada publicării în presa locală a anunțului cu privire la solicitarea eliberării autorizației de mediu pentru folosința specială a apei

Folosința apei în acvacultură și piscicultură

- Documentul care atestă dreptul de proprietate sau de folosință asupra terenului pe care este situat corpul de apă, asupra construcțiilor hidrotehnice, precum și a altor construcții destinate folosinței apelor;
- Planul și/sau schema terenului, cu indicarea construcțiilor hidrotehnice, după caz, a mijloacelor de măsurare a cantității de apă care urmează a fi folosită și deversată, precum și a altor construcții destinate folosinței apelor;
- Pașaportul prizei de apă;
- Regulamentul de exploatare a barajelor, iazurilor și a lacurilor de acumulare
- Calculele cantității de apă care urmează a fi folosită și a volumului de ape uzate;
- Planul și/sau schema terenului, cu indicarea construcțiilor hidrotehnice, după caz, a mijloacelor de măsurare a cantității de apă care urmează a fi folosită și deversată, precum și altor construcții destinate folosinței apelor;
- Rezultatele analizelor fizico-chimice și/sau bacteriologice ale apei;
- Contractul pentru folosirea sectorului de subsol;
- Contractul de transportare și recepție a apelor uzate pentru epurare, în cazul lipsei propriului sistem de evacuare și epurare a apelor uzate;
- Dovada publicării în presa locală a anunțului cu privire la solicitarea eliberării autorizației de mediu pentru folosința specială a apei.

Mulțumesc pentru atenție!

www.apemoldovei.gov.md

Email: agentia_am@apele.gov.md